

elte | ppk

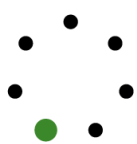

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Az EDiTE projekt keretében végzett kutatások bemutatása

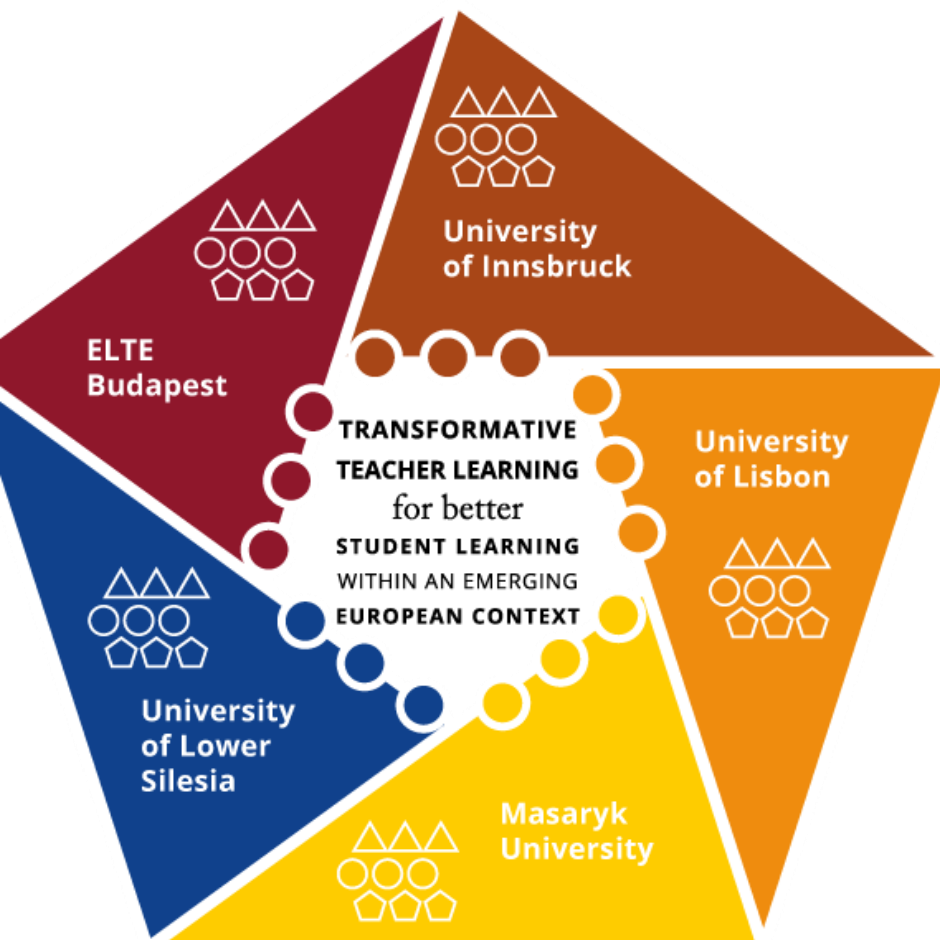
MoTeL projekt
Műhelymunka
2019.01.29

Saad Judit

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

○ researchers ◡ supervisors △ partners

EDiTE konzorciumi kutatás:
„Transzformatív tanári
tanulás a tanulók
tanulásának javításáért
egy kialakuló európai
kontextusban”

ELTE-kutatás:
„A tanuló tanár”

“The Learning Teacher” ¶

research program of Eötvös Loránd University ¶

¶ The institutional environment.....

The individual research programs of ESRs.....

Teacher learning in the context of teaching practice.....

Teacher learning in the context of curriculum innovation.....

Teacher learning as adult professional learning.....

“The Learning Teacher” project of ELTE.....

ANNEXES.....

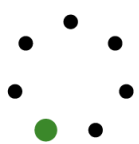
Annex 1—Detailed descriptions.....

I. Research program for ESR-13..... 1

II. Research program for ESR-14..... 2

III. Research program for ESR-15..... 2

ANNEX 2—List of partner organisations..... 2

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

„A tanuló tanár”

Neveléstudományi Intézet (FICS, SZÉP); Felnőttképzés-kutatás és Tudásmen. Int.
Gyakorlat közbeni és a munka alapú tanári tanulás vizsgálatára fókuszál három
eltérő nézőpontból

Felnőtt tanulás: Illeris, 2009, 2014; Jarvis, 2006

Munkahelyi tanulás / szakmai tanulás: Ellström, 2001, 2006; Eraut, 2007; Wenger,
2009; Schön, 1983, 1992

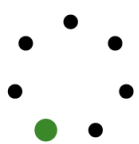
Szervezeti tanulás: Engeström, 2015; Lave & Wenger, 1991; Senge, 1990; Senge et
al., 2012

További alapvetések:

Tanári tanulás, mint kontinuum (Cochran-Smith & Demers, 2010)

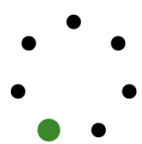
Tanári tanulás, mint sokrétegű és komplex folyamat (Opfer & Pedder, 2011)

Tanári tanulás, mint önirányított tanulás (Bakkenes, Wermut & Wubbels, 2010)

„A tanuló tanár”

1. **Pesti Csilla:** Tanárképző programokban a gyakorlatnak szerepének vizsgálata a tanári kompetenciák fejlesztésében
2. **Helena Kovacs:** Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben az oktatási reformok és fejlesztési beavatkozások kontextusában
3. **Deisi Yunga:** Tanárok szakmai tanulása és szakmai tanulás egyéb professziók esetében

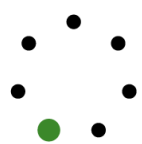
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Tanárképzési programok vizsgálata

Kutatási kérdések

- Melyek a pedagógia-pszichológia kurzusok és gyakorlat jellemzői a tanárképző programokban?
- Hogyan járul hozzá a gyakorlat a gyakorlat-orientált kutatáshoz szükséges kompetenciák fejlesztéséhez a vizsgált országokban?
- Milyen tapasztalatai vannak a tanárszakos hallgatóknak a gyakorlat-orientált kutatással kapcsolatban?

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Tanárképzési programok vizsgálata

Kutatási módszerek

Kevert kutatási módszer: esettanulmány, interjúk, csoportinterjúk, dokumentumelemzés

Esettanulmány: két-két osztrák és magyar tanárképző program összehasonlító elemzése

Tanárképzési programok vizsgálata

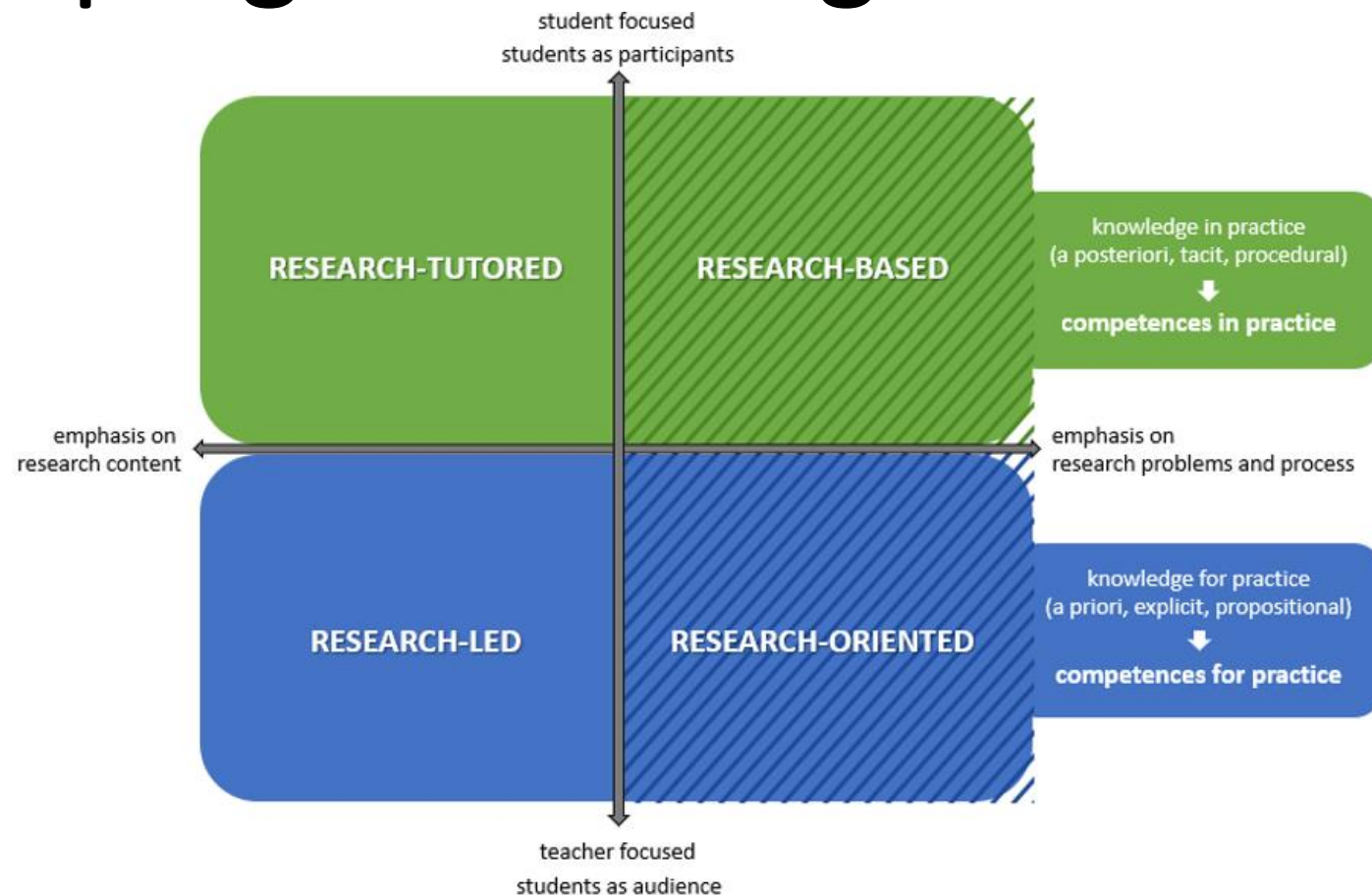
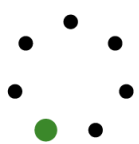

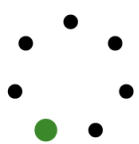
Figure 1. Adaptation of the research-teaching nexus to the context of ITE (based on Healey & Jenkins, 2009)

Tanárképzési programok vizsgálata

Kutatási eredmények:

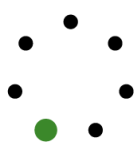
- Mindkét országban megfigyelhető a kutatás-alapú képzés irányába történő elmozdulás
- A hallgatók kutatáshoz kapcsolódó módszertani repertoárja leginkább az óramegfigyelésre, interjúzásra és kérdőívezésre korlátozódik, saját tanítási gyakorlatukra vonatkozó kutatás nem jellemző
- Ugyan a kutatás eredményei megerősítik a kutatási komponens tanítási folyamatba ágyazását a vizsgált tanárképző programokban, a tanárjelöltek közelebb állnak a Menter et al. (2010) által azonosított reflektív tanár paradigmához.

Tanárképzési programok vizsgálata

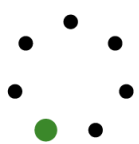
A kutatás eredményei által felvetett néhány kérdés:

- Vajon mennyire készíti fel így őket a tanárképzés a mindennapos tanítási gyakorlatukkal és/vagy a szakmával általában kapcsolatos kutatások elvégzésére, amely alapján képesek tanterv/tananyagfejlesztésben, iskolafejlesztésben részt venni, végső soron a tanulók hatékonyabb/eredményesebb tanulását segíteni?
- A lesson study egyre inkább világszerte ismert módszere könnyűszerrel integrálható lehet a tanárképző programokba, amely nem csak a hallgatókat segítené, hogy későbbi munkájukban használni tudják ezt a módszert, hanem az iskolák tanulószervezetté válását is elősegítené

Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

Kérdés	Módszer	Résztvevők
Milyen jellemzői vannak a tanárok tanulásának innovatív környezetekben?	Interjúk Fókuszcsoport	Tanárok Intézetvezetők
Milyen módon ösztönzik és támogatják az innovatív tanulási környezetek a tanári tanulást?	Megfigyelések Fókuszcsoport	Tanárok Intézetvezetők
Az oktatási reformok és fejlesztési beavatkozások mely elemei segítik a tanári tanulást innovatív környezetekben?	Fókuszcsoport, dokumentumelemzés	Oktatáspolitikai szakértők Intézetvezetők

Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

Hipotézis 1:

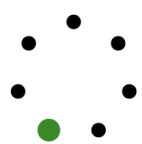
- Innovatív tanulási környezetekben eltérő a tanárok tanulása a nem innovatív környezetekben történő tanári tanulástól

Hipotézis 2:

- Az innovatív tanulási környezetek pozitív hatást gyakorolnak/növelik a tanárok tanulását, „a mindennapos tanári tanulástól” eltérő módon

Hipotézis 3:

- Léteznek olyan makro szintű környezeti elemek, amelyek az innováció fenntarthatóságát és a tanárok tanulását növelik (országos politikák és fejlesztési beavatkozások)

Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

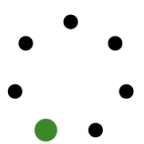
Módszertan:

- Felkeresett iskolák száma: 13 (PT: 7; HU: 6) ➡ 4+4 esettanulmány elemzés
- Válaszadók: 63 (PT: 28, HU: 35)
- „Nested case study” (Pei Wen Chong & Graham, 2013): makro-mezo-mikro szintek

Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

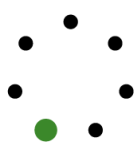
- Innováció: olyan helyzet (környezet, módszer, oktatási perspektíva, kommunikációs mód), amely **megkérdőjelezi** és/vagy **megváltoztatja** a status quo-t
- Ellström (2001): a munkahelyi tanulás szempontjából: amikor a feladatok, módszerek és célok **nincsenek megadva** – a tanulás fejlődéssel és kreativitással jár
- Mezirow (2009): amikor a problémás referenciakeretek (szellemiség, szokások, jelentéstartalmak, perspektívák) **megváltoznak**, az egyéni tanulás transzformatív lesz, inklúzív, nyitott reflektív és érzelmi változást is előidéz
- Wenger (2009): A tanulás nem csak gyakorlatba-ágyazottan történhet, és tapasztalati úton nyerhet értelmet, hanem „az odatartozás révén” (**közösség**), vagy „valamivé válás (**identitás**) útján is – ez egy holisztikusabb megközelítés

Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

Oktatás/fejlesztéspolitika és tanári tanulás

Magyarország	Portugália
HEFOP, TÁMOP and EFOP	Többrétű oktatáspolitikai szabályozás
Iskolai szinten mindkét irányból érkeznek változások a rendszerben	Átfogóbb változások, rendszerszintű tervezés (pl. TEIP – iskolai inklúzió)
Innova kutatás (2016-2019): innováció útján való szakmai tanulás jelentős tényező a status quo megváltoztatásában	„Pedagógiai Innovációk és Tantervi Autonómia és Rugalmasság” projekt

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

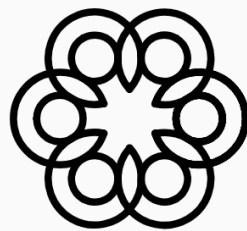
Tanári tanulás innovatív tanulási környezetekben

Felkészülés

Speciális
szerepek

Kollaboráció

Megoldások

IDŐ

BIZALOM

Innováció

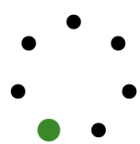
Szellemiség

Érzelmek

ISKOLAI
ÖKOSZISZTÉMA

ÁTFOGÓ
OKTATÁSPOLTIKA

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

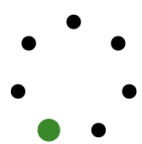
Szakmai tanulás tanároknál és más professziókban

Kutatási módszer

25 interjú az alábbi szakmák képviselőivel:

- Építész
- Informatikus
- Humán erőforrás menedzsment
- Oktatókutató
- Szakképzésben dolgozó tanár

Nemzetközi térben végzett kutatás (interjúalanyok nemzetisége szerint): brazil, butáni, cseh, magyar, holland, szerb, szlovák, perui, lengyel

elte | ppk

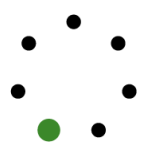
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Szakmai tanulás tanároknál és más professziókban

Kutatási kérdések:

Milyen jellegzetességei vannak a munkahelyi tanulásnak a tanári szakmában és egyéb professziókban?

Milyen más szakmákban működő gyakorlatok adaptálhatók a tanári szakma esetében?

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Szakmai tanulás tanároknál és más professziókban

Eredmények

Az egyes szakmákban megtalálható jó gyakorlatok adaptálhatók a felnőttoktatásba.
Néhány példa:

- Az építész szakmákban az egyes szakterületek munkatársai közti együttműködés;
- Az új tudás iránti nyitottság a HR szakmában;
- Közös problémamegoldás az IT szakmában
- A menedzser közvetítő szerepe a munkavállaló és a szaktudás között a szakképzés területén

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**